

prima instanță: S. Iorgov
instanța de apel: A. Panov, Vl. Brașoveanu, M. Moraru

dosarul nr. 3ra-473/16

ÎNCHEIERE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul:	Iulia Sîrcu
Judecătorii:	Tamara Chișca-Doneva
	Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă Marin Afanas împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2015, prin care apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost restituit și respins apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2015,

c o n s t a ț ă:

La 24 noiembrie 2014 Afanas Marin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii Afanas Marin a indicat că la 29.05.1996 a fost angajat în organele procuraturii în calitate de procuror, exercitînd pe parcursul activității mai multe funcții din acest domeniu. În ultima perioadă a exercitat funcția de procuror în procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău.

Menționează că la 19.02.2010, prin ordinul Procurorului General nr.78-p, a fost demisionat din funcția de procuror în baza cererii depuse. În pct. 4) al ordinului menționat, conform art. 72 alin. (3) al Legii cu privire la Procuratură nr.294 din 25.12.2008, care a intrat în vigoare de la 17.03.2009 și a fost dispusă plata indemnizației de demisionare în mărime de 53 300 lei, însă pînă la 27.05.2014 inclusiv, dispozițiile ordinului dat în ce privește plata indemnizației de demisionare nu au fost executate integral.

Explică reclamantul că la 19.07.2010 s-a adresat cu o cerere prealabilă către Procuratura Generală, prin care a solicitat achitarea indemnizației de concediere,

fără să fie efectuate careva rețineri, însă prin răspunsul nr. 30-118/D-10 din 30.07.2010 a fost informat că în legătură cu insuficiența de surse financiare la moment, achitarea indemnizației care i se cuvine se va efectua în a doua jumătate a anului 2010.

La 27.09.2010 s-a adresat repetat cu o cerere către Procuratura Generală, cu aceleași temeiuri, respectiv primind răspunsul din 06.10.2010 cu nr.30- 153/D-10, în care i s-a comunicat că în legătură cu insuficiența de surse financiare la moment, achitarea indemnizației care i se cuvine va fi efectuată la momentul finanțării din bugetul de stat a surselor financiare prevăzute la acest compartiment.

Astfel, susține reclamantul că indemnizația cuvenită calculată încă în luna februarie 2010 din diferite motive neîntemeiate nu i s-a achitat pe parcursul perioadei de mai mult de un an. În baza celor enunțate Procuratura Generală era obligată să îi achite integral suma indemnizației unice la concediere în mărime de 53 300 lei, fără a efectua careva rețineri.

Ca urmare a faptului neachitării indemnizației unice la concediere a acționat în judecată Procuratura Generală. Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 01 iulie 2011 acțiunea a fost admisă, cu încasarea de la Procuratura Generală din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul său suma totală de 79843 lei și 40 bani.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2012, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2013, s-au admis cererile de apel depuse de Procuratura Generală și Ministerul de Finanțe, s-a casat hotărârea judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 01 iulie 2011 și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Afanas Marin și s-a încasat de la Procuratura Generală prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul său suma de 11050 lei cu titlu de indemnizație unică la concediere, reținută ilegal de Procuratura Generală (ce constituie diferența de plată dintre suma indemnizației unice la concediere impusă spre plată de 53 300 lei și suma ulterior achitată benevol de Procuratura Generală de 42 250 lei).

Susține că la 28.05.2014 Procuratura Generală prin intermediul serviciului bancar „Moldova Expres”, a transferat suma de 11050 lei pe numele său către SA „Banca de Economii”, iar la 05.06.2014, a ridicat suma de 11050 lei de la SA „Banca de Economii”.

Invocă reclamantul că suma rămasă neachitată în valoare de 11050 lei, care a fost reținută ilegal cu titlu de impozit din indemnizația unică, din vina directă a pîrîtului, a fost achitată tocmai la 28.05.2014.

Reclamantul susține că prin aceste acțiuni ilegale ale pîrîtului i-a fost încălcat în mod intenționat dreptul de a se folosi de bunul său, care putea să-i aducă profit pe perioada vizată, fiindu-i cauzat astfel prejudiciu material și moral.

Solicită reclamantul încasarea din contul Procuraturii Generale a Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor a Republicii Moldova în beneficiul său a sumei ratei inflației în valoare de 4250,1391 lei, pentru perioada neachitării la timp și reținerea ilegală a plăților cuvenite a indemnizației unice de concediere în mărime de 11050 lei pentru 1569 zile, pe perioada 19.02.2010-28.05.2014), precum și prejudiciu moral în mărime de 53300 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2015 acțiunea a fost admisă în parte. S-a încasat în beneficiul reclamantului de la Procuratura Generală prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova suma de 4250,13 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 06 aprilie 2015 - Ministerul Finanțelor, iar la 22 aprilie 2015 – Procuratura Generală a Republicii Moldova, au declarat fiecare apel nemotivat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2015 nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu acordarea termenului pînă la data de 24 iunie 2015 pentru depunerea apelurilor motivate.

La 17 iunie 2015 Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus apel motivat.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 septembrie 2015 apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost restituit și respins apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova cu menținerea hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 25 martie 2015.

Instanța de apel la emiterea deciziei a apreciat ca fiind întemeiate concluziile primei instanțe referitor la faptul că Procuratura Generală a Republicii Moldova l-a lipsit nejustificat pe reclamantul Afanas Marin pentru perioada de 19.02.2010 pînă la 28.05.2014 de plata indemnizației în valoarea de 11050 lei, reținută nejustificat cu titlu de impozit din indemnizația unică de demisionare Din aceste considerente acțiunea lui Afanas Marin cu justă cauză a fost admisă în partea încasării din contul Procuraturii Generale a Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova a sumei de 4250,13 lei cu titlu de rată a inflației pentru 1569 zile.

Instanța de apel a menționat că prima instanță întemeiat a respins și cerințele reclamantului cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 53300 lei, invocînd în acest sens prevederile art. 1422 alin. (1) Cod Civil.

Referitor la apelul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova instanța de apel a considerat că acesta corect a fost restituit pe motiv că apelantul Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea sa din 01 iunie 2015 și nu a prezentat apelul motivat.

La 26 ianuarie 2016 Procuratura Generală a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea lui, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri prin care a respinge acțiunea.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat la data de 26 ianuarie 2016 se consideră a fi depus în termen.

În motivarea recursului recurentul a invocat că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11.10.2012, s-a casat hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun.Chișinău din 01.07.2011, s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea depusă și s-a încasat suma de 11 050 lei cu titlu de rețineri din indemnizația unică de concediere.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 06.11.2013, s-a respins recursul depus de către Afanas Marin, fiind menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 11.10.2012.

La 28.05.2014 a fost transferată suma de 11050 lei în contul reclamantului.

Pentru neachitarea sumei de 11 050 lei, reclamantul a solicitat încasarea ratei inflației și a prejudiciului moral.

Susține că instanțele de judecată incorect au aplicat normele prevăzute de art. 609 Cod Civil, care reglementează la alin. (1) că „în loc de prestație, creditorul poate cere despăgubire doar atunci când a stabilit anterior fără succes debitorului un termen rezonabil pentru executarea prestației. În cazul în care nu a fost stabilit un termen sau termenul stabilit este nejustificat de scurt, se consideră ca stabilit un termen rezonabil”.

Alin.(5) al art.609 Cod Civil, prevede că: „despăgubirile se acordă într-o sumă bănească globală. Pot fi acordate însă despăgubiri sub formă de plăți efectuate periodic în dependență de natura prejudiciului. Despăgubirile sub formă de plăți periodice se indexează în dependență de rata inflației”.

Menționează recurentul că conform reglementărilor menționate, principalul mod de apărare a intereselor creditorului într-un raport obligațional este cererea înaintată debitorului de a executa în natură obligația asumată. De principiu, debitorul poate fi impus să presteze obligația asumată, dacă astfel dorește creditorul. Aceasta, în opinia recurentului, se confirmă și prin norma din art. 709. Despăgubirea în locul prestației poate fi pretinsă de către creditor doar în cazul în care anterior creditorul l-a somat pe debitor, ca acesta, într-un termen rezonabil să-și execute obligația.

După recurent, în speța în cauză, pe lângă faptul că nu suntem în prezența unei obligații contractuale, reclamantul nici nu a depus vreo o cerere privind achitarea reținerilor din indemnizația unică după emiterea hotărârilor instanțelor de judecată, ceea ce demonstrează reau-intenție a acestuia, respectiv ultimul nu a somat Procuratura Generală.

Invocă recurentul că conform dispozițiilor art. 609 Cod civil, doar despăgubirile sub forma de plăți periodice se indexează în dependență de rata inflației, iar reținerile din indemnizația unică nu este o plată periodică ci una integrală.

Menționează că potrivit prevederilor art.642 alin.(2) Cod Civil: „Dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitățile ori să repare prejudiciul”, iar potrivit prevederilor art.283 Cod Civil: „Odată cu dreptul principal, se prescrie și dreptul la prestațiile suplimentare legate de dreptul principal, chiar și atunci când termenul de prescripție special pentru acest drept nu a început să curgă”.

Cu privire la repararea prejudiciului moral, consideră că instanțele de judecată corect și legal au respins pretențiile înaintate de către reclamant.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizînd actele cauzei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ constată că argumentele formulate în recurs se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recurs, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă

în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe când, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins. Or recursul, exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru